

Uredništvo in uprava:
Strossmajerjev trg 1 / Tel. št. 73

Leto XXIV Št. 16.
Kranj, 20. aprila 1940.

Izhaja vsako soboto
Naročnina: celoletno din 40,
polletno din 20, četrletno din 10

„Quadragesimo anno“

Pij XL Quadragesimo anno. Prevedel in razložil Aleš Ušeničnik. Naša pot XXI. Str. 187. Dijska Katoliška akcija je v svoji knjižni zbirki „Naša pot“ dosegla že lepo in visoko številko. Izda je že 21. knjigo. Že od prvega početka sodeluje pri „Naši poti“ tudi naš največji filozof Aleš Ušeničnik. Najnovejša Ušeničnikova knjiga zasluzi vso pozornost in pri-znanje.

Pijeva okrožnica „Quadragesimo anno“ je sama tako znamenita da bi morala biti vsakemu katoličanu dobro znana. Aleš Ušeničnik jo je že pred leti izdal v slovenskem prevodu, a zelo smo pri tem pogrešali obširne in temeljite razlage. Saj so se tudi pri nas, kakor drugod po svetu, oglašali moške, ki so Pijevo okrožnico po svoje preobračali in posamezna mesta tako nategovali, da bi jih mogli porabiti za potrdila svojega mnenja. Zadnji čas je bil, da jim je tak strokovnjak, kot je Ušeničnik jasno in odločno povedal, kako je treba umeti in razlagati papeževe besede in kako se jih ne sme.

Prvi del Pijeve okrožnice je posvečen Leonovi okrožnici „Rerum novarum“. V njej se je Leon zavzel zlasti za delavce, ki so jih delodajalci brezobzirno izkoriščali. Tako je postala „Rerum novarum“, kot pravi Pij XI, „veliko pismo“ socialnih pravic za male delovne sloje.

Ker Leona niso vsi prav razumeli, zato je dodal Pij XI. avtoritativna in končno veljavna pojasnila. Važno je, kar pravi o lastninski pravici in o kapitalu. Katoliški nauk je bil vedno ta, da ima človek pravico do zemlje in do stvari na zemlji, saj je Bog že Adamu in Evi naročil, naj gospodujeta stvarstvu. Toda zasebna last, poudarja papež, ima tudi velike dolžnosti. Te dolžnosti zahtevajo, da se nikomur ne dela krivica in da so delavci pravično plačani, ter da zasebna last služi skupni blaginji.

Najbolj pomembna je okrožnica v tistem delu, kjer govori o sedanjih socialnih zmehah. Tu je Pij XI. najodločneje zavrnil vsak socializem. „Nihče ne more biti obenem dober katoličan in zares socialist“ (str. 224). S tem je za docelnega katoličana stvar rešena. Kdor se ne sprevdi resnice, najbrž nima dobre volje. Če katoličani ne bomo papeža poslušali, koga naj poslušamo! Sicer nam pa tudi vsakdanje življenje dokazuje, da so tisti, ki hočejo biti „krščanski socialisti“ vedno bliže marksizmu in vedno bolj daleč od katoliške skupnosti.

Nekateri se izgovarjajo, da ime „krščanski socializem“ še ni obsojeno. Ušeničnik pravi: „Obsojena je najprej stvar, a s stvarjo tudi ime. Če je dvomno in se po papeževi razjasnitvi lažje umeva v nekrščanskem pomenu, nečemo takega imena. Če bi imelo naše ime povzročati zmedo, se mu kot katoličani odločno odpovemo. Tako bi morali govoriti katoliški delavci.“

Korenina vsega zla, ki sta ga rodila liberalizem in kapitalizem in ga bosta rodila tudi socializem in komunizem, pravi Ušeničnik po papeževih besedah, je odpad od krščanskih načel v socialnih in gospodarskih zadevah. Glavni vzrok, zakaj na svetu ni vse prav, je v tem, da človek sam ni dober. Pokvarjen človek pa pokvari vse okrog sebe.

Zato pa mora v prvi vrsti postati človek dober, da bodo dobri tudi časi. To se pravi, poskrbeti moramo za нравstven prerod.

Z gospodarskimi in socialnimi vprašanji je v ozki zvezi vprašanje vesti in poštenja. Katoličani ne iščemo pomoči samo v snovnih in gmočnih silah, samo v tehničnem napredku, mi zaupamo in računamo tudi na višje, plemenite moralne sile. Krščanske kreposti, zlasti socijalna pravičnost in ljubezen bosta dva temelja, na katerih bo nastal nov, krščanski družinski red.

Sveveda poleg uravne obnove ne smemo pozabiti drugega socialnega dela. Vestno moramo proučiti ves socialni načrt, ki ga je pa-

Sever in jug

Pred kakimi tremi tedni smo imeli priliko razbrati iz raznih nevtralnih časopisnih poročil, da je odpulilo mnogoštevilno francosko-angleško ladjevje iz svojih pristanišč proti severu. Toda vsa podrobnejša poročila o kakem novem načrtu so ta trenutek izpadla in javnosti ni bila prav nič obveščena, kaj se pravilja. Bliskovito pa se je raznesla vest pretekli teden, da so pričele velike vojne operacije na morju in v zraku med francosko-angleškim brodomjem in letalstvom na eni strani in nemškimi na drugi strani.

Nemška vojska je prekorčila dansko mejo in enostavno zasedla Dansko. Sla je še dalje. Posrečilo se ji je, da je na prekanjen način izkrcala svoje vojake na Norveškem, kjer so se pričele srdite borbe. Norvežani, zavedajoč se svoje lastne moči in pomoči od strani Francije in Anglije so stopili v vojno z Nemčijo in s tem pokazali, da hočejo za ceno svojih krvi braniti svojo domovino. Še več. Pridobili so si nazaj izgubljene simpatije vsega sveta vsled svojega nerazumljivega zadržanja v finkso-sovjetskem sporu. Iz strogo nevtralne države je postala Norveška čez noč vojskujoča se država, ki brani svojo svobodo skupno s svojim kraljem in narodno vlado na čelu.

Dogodki, ki so se pričeli odigravati pretekli teden in ki še trajajo, so bili zaviti v čudno temo. Napovedana zožitve blokade od angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina se je pričela dejansko izvajati in kak vidi-mo, so sadori te zožitve blokade ravno na severu. Nemčija je dobivala ogromno množino surovega železa, bakra, aluminija in drugih rudnin za svojo vojno industrijo. Zato so bili

Angleži in Francozi prisiljeni, da to najodločnejše preprečijo. Francosko-angleška mornarica je z vso silo udarila na nemško ladjevje. Pričela se je, ena najstrašnejših pomorskih bitk, kar jih pomni pomorska zgodovina in v tej bitki so Nemci, kot poročajo, izgubili svoje najboljše in najbolj opremljene bojne ladje ter veliko trgovskih in potniških ladij. Borba še ni zaključena in traja še dalje.

Gigantski podvigi sovražnih taborov pa nam nudijo nove poglede na politiko balkanskih držav. Vojna na severu je zopet razpršila črne oblake, ki so se pričeli zbirati na Balkanu. To nam upravičeno daje poguma in zavesti, da smo zopet srečno ušli mogoče za nas katastrofalnemu zapletljaju, ki bi lahko nastal na meji balkanskih držav. Odločitev balkanskih držav, ki so med seboj precej trdno povezane, se je zopet zavlekla za nedoločen čas. Ta nedoločen čas na srečen izid se je zopet podaljšal, da bomo imeli zopet priliko, poleg drugega, tudi še bolj utrditi svojo mejo proti tujim vojskovanjem.

Vojna je dobila v Evropi široko bojno polje in le Balkan je v miru in mirno čaka, toda ne nepripravljen. Da je tako, da je Balkan in na njem Jugoslavija v tem položaju, kot je sedaj, je zasluga modrih državnikov, katerim so zaupane težke naloge. Če bo ta premišljena in preračunana politika našla razumevanja ne le pri vojskujočih narodih, ampak predvsem razumevanje in podporo v nas samih, potem bomo prepričani, da se nam ni treba ničesar bati. Naše meje so betonirane, v nas je sama moč in Balkan hrani v sebi nezlomljive sile, ki so bile že odločilnega pomena v svetovni zgodovini.

cen.

Za kočevske Slovence

Za božič je Slovenska Straža v Mariboru priredila po vsej Sloveniji nabiralni dan za socialne potrebe na severni meji. Na stoletno otrok in mnogo revnih družin smo obdarovali z najpotrebnejšim, zlasti z obutvijo in obleko.

Na Vnebohod, dne 2. maja pa priredi Slovenska Straža v Ljubljani nabiralni dan za kočevske rojake. Kajti tudi socialne in narodno-obrambene potrebe našega Kočevja so velike. Zlasti narodnostno mešani predeli našega ozemlja, kakor severna meja in Kočevje potrebuje pomoč narodne in državne celokupnosti, če naj se ohrani tudi v teh predeh ugled naroda in države. Vemo, da gospodarsko stanje v našem podeželju ni rožnato. Znano nam je, da vlada ponekod tudi

pomanjkanje. Pa vendar smo prepričani, da se bo tudi vsa naša dežela odzvala temu narodnemu pozivu in da bo žrtvovala po svojih močeh za kočevske Slovence. Čeprav naš podeželski človek, kakor tudi sploh naše slovensko delavstvo težko odtrga od svoje plače tudi le en dinar za narodnoobrambene namene, vendar je tudi najmanjša žrtev našega kmeta in delavca največji dokaz velike zavesti našega naroda.

Kdor ne more žrtvovati dinarja, naj žrtvuje petdeset par. Naj se nihče ne izgovarja, marveč vsak naj pokaže na Vnebohod svojo narodno dolžnost in žrtvuje za kočevske Slovence, v mestih in na deželi, kolikor zmare.

Slovenska straža v Ljubljani.

Koncert Akademskega pevskega zbora

V sredo 24. aprila ob 20.30 uri v Narodnem domu

Dobro nam je v spominu lansko gostovanje Akademskega pevskega zbora iz Ljubljane, ki je s svojim izvajanjem umetne pesni slovenskega prepoveda presenetil naše poslušalstvo.

V letošnji sezoni je APZ pripravil program iz dobe narodnih čitalnic ter poznejše dobe, ki je v muzikalnem dogajanju po svojem izkazu izraznih sredstev in razvoju vodila v dobo „Novih akordov“. V teh dveh stvarjalnih epohah je artistični vodja in zborov dirigent Francé Marolt pripravil dela Hrabroslava Vo-

lariča (1865–1895), Josipa Kocijančiča iz Kanala ob Soči (1849–1878), Avgusta Lebana tudi iz Kanala ob Soči (1847–1879), Frana Gerbiča iz Cerknice (1840–1917), ki je bil ustanovitelj hrvatske opere v Zagrebu in pri nas med najplodovitejšimi skladatelji, dalje so še dela Stanka Pirnata iz Stor pri Celju (1859–1899), Antona Svetka iz Ljubljane (1875–1919), dirigenta in ustanovitelja glasbene šole „Ljubljana“ ter ustanovitelja prvega slovenskega tria; močna so dela Alojzija Sachsa iz Medvoda (1869–1910) ter Josipa Michla, ki je po rodu Čeh iz Slany na Češkem (roj. 1879).

pež naznačil in ga bo treba izvesti. Družba, ki je sedaj razbita na sovražne si razrede, mora spet postati eno, zdravo telo. Kar po naravi in svojem poslu pada skupaj, naj tvori enoto, korporacijo.

A prav za socialni študij ne bomo našli boljšega pripomočka, kot je Ušeničnikov komentar. Nalašč je bil prirejen za dijske in fantovske krožke, ki naj bi papežovo okro-

žico predelovali na tečajih. Pisan je jasno, na moč preprosto in pregledno. Kdor si hoče pridobiti jasne in trdne pojme o socialnih načelih, ta bo Ušeničnika nujno potreboval.

Zunanja oprema knjige je zelo okusna, vezava prvovrstna, cena pa kljub temu nizka. Ne moremo knjige drugače priporočiti kot: beri jo, premišluj in študiraj ter potem tudi tako stori!

ki je deloval pred vojno v Gorici in nekaj časa v Ljubljani pri Glasbeni matici. Njegovi baladi „Sokratova smrt“ ter „Atila in ribič“ sta komponirani na tekst Ant. Askerca. Michl je ustanovitelj prvega slovenskega godalnega kvarteta v Gorici.

Na koncertu v Kranju bo APZ izvajal program, ki bo sestavljen iz pesmi prejšnjega stoletja, torej iz že prej omenjenih dob preporoda in čitalnic. Zastopani bodo Volarič, Sachs, Nedvč, Hajdrih, Jenko, Ipavec, Michl, Gerbič, Mašek, Vilhar.

Perem, ki jo bomo slišali na prihodnjem koncertu se sicer ne more primerjati s kvaliteto takratnih evropskih tvorcev, toda umetniške vrednote ji ne moremo odrekati.

BELEŽKE

Timeo Danos, etiamsi dona ferentes. Mi domaćini znamo in vemo ceniti pomen industrije za Kranj in okolico, čeprav so vsa večja podjetja v rokah tujega kapitala in v rokah tujih ljudi, za katerih notranja čustva včasih ne vemo. Ti inozemski lastniki pa s tem, da dihaajo naš gorenjski zrak, še niso naši državljani. Za dosego našega državljanstva je treba posebne prošnje, ki je včasih bolj, včasih pa manj uspešna. Če je taka prošnja na primer-no intervencijo dosegla uspeh, se mora „novi“ državljan na nek način izkazati hvaležnega, da tudi s svoje strani doprinee določene usluge. Te usluge so včasih našim ljudem sicer res v korist, toda po drugi strani tak novopečeni državljan dobi pogum, da nastavi v svojem podjetju ljudi, ki so ne samo narodno mlačni, ampak izpovedujejo in širijo — če ne gre drugače pa na skrivaj — tujo ideologijo. Možnost obstoji tudi celo, da tak državljan v svojem najokrajšem družinskem in sorodstvenem krogu vzdržuje ljudi, ki rujejo proti nam. Zato se izogibajmo darov, katere nudi tak državljan pod firmo neke uslužnosti in hvaležnosti, kajti taki darovi so nam pogubni bolj kot pa odkrito sovraštvo nam. Ljudje pa, ki v svoji dobri veri intervenirajo za take državljane, morajo biti v bodoče bolj previdni, da ne bodo nasedli lepim in mamljivim zatrdilom in tako sami betonirali sovražne postojanke pri nas. Caveat consul!

Malopridni državljani. Iz Holandskega javljajo, da so te dni postavili k zidu dva holandska državljana, ker sta bila preveč blebetava in sta koristila svoje države in domovine izdajala tujcem. Ali je pri nas tudi kaj takih malopridnih državljanov?

Jugoslavija - dobra mati. Vsaka država ima tujce ki niso njeni državljani. O bivanju tujcev v posamezni državi odločajo posebni predpisi in zakoni. Lahko se dogodi, da so ti tujci prav lojalni in dobri ljudje, ki se pečujejo izključno s poslovnim življenjem in se moremo od njih še kaj pametnega naučiti. Lahko pa postanejo ti tujci nadležni gostje, da bi nas skoro pregnali izpod rodnega krova, tako kot v basni lisica ježa. Celo to je more pripetiti, da pridejo v deželo tuji „izletniki“, pa ti zagospodarijo nad tujo zemljo. Pri nas se kaj takega ne bo pripetilo, saj smo tako dobrohotni neprav tujcem. Če je suhoparni zakon in strogi paragraf tako brezsrčen, da hoče prekiniti tujemu državljanu prijetno, mirno in udobno bivanje v naši deželi, da ga hoče izgnati iz našega raja, smo pa mi toliko bolj mehkega srca in revčku tujcu dovolimo, da bo še eno leto jedel naš beli kruh in gajal ter surovo maslo, da bo lahko še nadalje hodil in se sprehajal po naši mili domovini in si ogledoval lepe kraje, hribe in doline, pota in ceste, da mu pa ne bo preveč dolgočasno, si bo pa lahko izbral družbo svojih sorodnikov na prijeten pomenek.

Nabiralni dan za kočevske Slovence!

Na Vnebohod 2. maja naj ne bo zavednega Slovence, ki bi pozabil na svojo narodno dolžnost.

Geslo naj bo: Dal bom za kočevske Slovence po svojih močeh!

Plesna kuga

Priznajo, da bo predpust zadostoval plesu željnim mladim ljudem, da se bodo napolnili. Saj je kurentovo rajanje trajalo vse od Silvestra pa do Pepelnice. Ker se je predpust tako plesalec kot nekaterim gostilničarjem zdal prekratek, so nadaljevali s plesom v postu. Tudi to še ni bilo zadosti. Še po Veliki noči sta delavsko društvo „Vzajemnost“ in Kranj, glasbeno društvo imeli plesne vaje in zaključne veselice. Še vedno se ob nedeljah popoldne v nekaterih gostilnah pleše z blazno strastjo.

Zalosten je pogled v tak plesni prostor. Mlada dekleta od 14 let naprej brez vsakega spremljevalca staršev, v družbi dvomljivih kavalirjev zapravljajo nedelje v zakajenem gostilniškem lokalu do poznih nočnih ur. Še bolj žalosten pa je prizor, če opazuješ fante, večinoma stare okrog 20 let, vinjene in napolnjeni, ki naravnost tekmujejo, kdo bo bolj surov, bolj nedostojen. In to je naša mladina, ki naj nekoč postane nosilka naroda, ki naj vzgoji novo generacijo. Zarez vzgojne in priporočljive so metode posameznih gostilničarjev, da na ples love mladino. Vse kar je dolga storila domača hiša, vzgoja staršev, vse kar sta dobrega in koristnega vcepili šola in cerkev, vse to delo dolgih let je uničeno v par večerih v taki slabi družbi, kjer se zbira vse polno različnih temnih elementov, kateri na ta ali oni način preže na svoje žrtve. Mislimo da nobena mati ni tako zlobna in tako pokvarjena, da bi ji bilo vseeno, če njena 14 letna hčerka ponoči sama v družbi neznanih moških, da se bo vsak oče bal za svojega mladega sina, če bo vse nedelje in prazneke preživel po gostilnah v plesu in pijači, iz česar se rade navadno še druge zle posledice, kot pretepi, umori, razni izgrede, skratka vse tako, kar spada v kriminal.

Ne gledamo na plesno kugo, ki se je razpasla v Kranju, kot že dolgo ne, samo z

venkega stališča, ampak predvsem tudi z vzgojnih in narodnih vidikov. Mislimo, da vzgojitelj, ki jim je pri srcu bodočnost naroda, ni vseeno, če bosta vzgojno, prosvetno in izobraževalno delo nadomestila ples in pijančevanje. Mislimo, da našim narodnim voditeljem in zavednim Slovincem ni vseeno, če se slovenska mladina utopi v uživanja željnosti, v plesu in pijančevanju in v slabih posledicah navedenih dejanj. Ali veste, da to pomenja za naš mali narod samomor, pogubo, katero si nakopavamo sami. Ali veste, da so se naši narodni sovražniki, ki vladajo našim zamejskim bratom, posluževali plesa in pijače, da narod omamijo, da ga pridobije za sebe. Mi sami pa bomo tako neumni, da bomo svoj rod pogubljali s istimi sredstvi, s katerimi ga zastrupljajo naši sovragi.

Časi so tako težki, delavstvu grozi brezposelnost, draginja raste vsak dan, nejasno je obzorje bodočnosti, krvavi zgledi na severu kričijo dovolj glasno — mi pa kot v Indiji Koremandiji, se veselimo, razkrajamo svojo narodno moč in odpornost in vtikamo glavo v pesek kot noj, ne mence se za nevarnosti okrog nas. Smemo biti samozavestni in pogumni — toda tudi pripravljeni na vsak neljub dogodek. Ni čas za veselje, nego za delo in obrambo domovine.

Zato mislimo, da se bo pridružil našemu mnenju vsak, komur je pri srcu skrb za naš obstoj, za naš narod, za našo mladino in bodočnost. „Čestitamo“ delavskemu društvu „Vzajemnost“, ki s takimi metodami vzgaja in vabi v svoj krog delavsko mladino, da bo čimprej zrela za pogubni evangelij marksizma. Oblast, ki odločuje o plesnih dovoljenjih, pa prosimo, da ukine izdajanje dovoljenj za razne plesne prireditve, pa tudi, da odločno zatre ples po gostilnah, ker je to početje škodljivo za narod in državo.

Občni zbor gorenjskih motoristov

V nedeljo dopoldne so na „Starj pošti“ zborovali naši marljivi motociklisti in avtomobilisti, ki so po fuziji MK Ilirije iz Kranja in jeseniškega Moto-kluba združeni v krepki enotni vso Gorenjsko obsegaajoči organizaciji. V splošnem lahko rečemo, da je I. Gor. Moto-klub že v svojem prvem letu pokazal lepe uspehe, pokazal pomembnost svojega obstoja in potrebo, da organizira vse gorenjske motošportnike.

Občni zbor je otvoril predsednik g. Edi Witzman, ki je uvodoma spregovoril prav tople besede o pomenu motoristike sploh, potem pa se je zahvalil vsem zastopnikom oblasti, ki so klubu zvesto stali ob strani. V nadaljnjem je še omenjal težave, ki zadevajo razvoj motoristike v pogledu slabih cest in zadnje čase radi pomanjkanja bencina. Potem je omenil še glavne prireditve kluba, to je gorsko dirko k Sv. Križu nad Jesenicami, tradicionalno gorsko dirko na Jezerski vrh in izlet v Županovo jamo. Odpusti pa je moral izlet v Italijo. Za klubsko prvenstvo se je vršila dirka na Vršču in je zmagal marljivi dirkač kluba Bar Vinko.

Tajniško poročilo je podal g. Mirko Kobi. Klub šteje 2 častna, 2 ustanovna, 141 rednih in 79 podpornih članov, skupno 224. Izmed teh je 48% avtomobilistov ter ravno toliko motociklistov, ostali so pa trenutno brez vozil. Torišče klubovega delovanja je vsa Gorenjska. G. Kobi je nadalje naštel že navedene dirke ter omenil poleg izleta v županovo jamo tudi velikonočni izlet v Trst. Kot je bilo delo v prvi polovici leta zelo živahno, tako je radi nepredvidenih zaprek v drugi polovici doživel motošport hude udarce. Odpovedati je bilo treba več prireditev, največ so pa škodile znane uredbe o dodajevanju bencina. Zato je klub priredil pred kratkim protestni sestanek v Kranju, ki je bil zelo dobro obiskani in na katerem se je moglo tovarišem pravilno pojasniti, zakaj pri nas bencina ni. Odposlalo se je 21 resolucij na vsa merodajna mesta. Letos namerava klub izvesti sledeče prireditve: 2. junija dirka k Sv. Križu, 14. julija na Jezerski vrh in 1. ali pa 15. septembra

pa cestna hitrostna dirka Kranj—Naklo.

Tehnično poročilo je podal referent g. ing. Miklavčič. Uvodoma je opisal položaj motoristike v naši državi sploh, potem pa je povedal, kako so se plasirali klubovi člani pri raznih dirkah. Največ nagrad si je pribral Bar Vinko, ki je imel tudi največjo brizgo. Potem je g. ing. Miklavčič navedel podrobne rezultate z dirk pri Sv. Križu, na Jezerskem in na Vršču, pri kateri so štartali samo domači vozači. Uspehi naših dirkačev so zadovoljivi, boljši bi še bili, če bi se moglo nabaviti potrebne dirkalne stroje iz inozemstva. Potrebno bi bilo, da nabavi klub specialni stroj za dirke. Za bodoče klubove prireditve si bo klub oskrbel potrebne količine bencina.

Zivahno se je udeleževala tudi kolesarska sekcija, ki je bila lani ustanovljena. Čeprav zaenkrat šteje še malo članov (22, od teh je 9 verificiranih vozačev), je priredila 4 dirke, ki so bile nagrajene. Prva dirka je bila na progi Kranj—Jesenice. Zmagal je Bratun Franc. Druga dirka je bila na progi Kranj—Kamnik, zmagal je Bartel Ivan. Tretja dirka se je vršila za časa moto dirk na Jezerski vrh, zmagal je Jemec Ciril. Četrta dirka se je vršila na progi Kranj—Celje, ko so bile tam zvezne dirke. Zmagal je Bertonec Alojzij. Poleg tega so se kranjski kolesarji udeležili še drugih dirk in tekem. Na občnem zboru Slov. kolesarske zveze je bilo tudi sklenjeno, da se uvede za člane nezgodno zavarovanje proti minimalni premiji. Tudi nekaj vojaških ugodnosti se je izposlovalo. Z željo, da se delo kolesarske sekcije še bolj poživji, je g. Bar zaključil svoje poročilo.

Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: Witzman Edi, predsednik; Kern Adolf, I. podpredsednik; Levičnik Milan, Jesenice, II. podpredsednik; Levičnik Ivo, Kranj, I. tajnik; Berjak Lucijan, II. tajnik; Pogačnik Tone, Kranj, I. blagajnik; Reiter Vili, Jesenice, II. blagajnik; načelnik športne komisije ing. Miklavčič, namestnik Kobi Mirko; dalje je bilo izvoljenih še 5 odbornikov in 5 namestnikov ter 3 člani nadzorstva in 3 namestniki. Klubov zdravnik je g. dr. Vrtnjak Vinko.

Regulacijski načrt

Naše čitatelje bo gotovo zanimalo, kako napreduje delo za regulacijski načrt, ki naj ustvari osnovne smernice bodočega, sodobnega razvoja mesta, katero teži v svojih silnih vedno bolj proti severu in vzhodu. Pripravljalna dela in meritve so se že vršile pred leti še pod prejšnjim občinskim odborom, toda rezultati tistega dela so bili le male porabni. Sedanja občinska uprava je odločno zagrabila tudi za to še nerešeno vprašanje, pripravila je potrebne kredite in oddala meritvena dela. Ko bodo končane meritve, se bo poverilo določenemu arhitektu, končna izdelava načrta.

Meritvena dela na Klancu, Hufah in Primskovem na površini cca 100 hektarov so bila oddana civilnemu geometru ing. Ivo Petrov-

čiču. Na tem ozemlju so sedaj postavljeni kamni za poligonske točke. Kote posameznih točk so bile že premerjene. Potrebne fiksne točke za poligonsko mrežo se bodo določile triangulacijskim potom od Storžiča, Tolskega vrha in Šmarne gore. Potrebne signale na Storžiču in Tolskem vrhu bi se že postavilo, pa radi snega na vrhovih to ni bilo mogoče. Stranice med posameznimi poligonskimi točkami so že zmerjene in ko bodo končane nivoela meritve, se bo pričelo v prihodnjem tednu z detajlno meritvijo posameznih posevov, mej, starih potov itd. Vsa ta dela bodo z načrti vred končana v mesecu juliju. Za privatna dela se g. geometra Petrovičiča lahko dobi vsak dan opoldne v hotelu „Jelen“, ali pa na terenu.

Jeseniški Monte Carlo

Gre za jeseniški Monte Carlo, da ga ne ba kdo zamenjal z onim ob Sredozemskem morju v kneževini Monaco, pravzaprav na Francoskem, ki je znan radi svoje velike igralnice in kjer se zapravljajo včasih tudi milijoni kar en večer. Jeseniški Monte Carlo je ustanova tovarniških upokojencev in ima le neznatne sličnosti z onim v Monacu. Toda ta sličnost je v bistveni točki: igrajo tam in igrajo na Jesenicah.

Tovarniški upokojenci tvorijo posebno in značilno plast jeseniškega prebivalstva. Posebno razkošno od svoje pokojnine res da ne morejo živeti, toda jesen svojega življenja si vendar skušajo kar mogoče udobno urediti. Vse življenje so pretolkli v zakajenih in zasmerjenih prostorih železarskih obratov in zato nič čudnega, če se hočejo preje tako stradanega sonca sedaj temeljito naučiti. To dobro božje sonce vendar tudi zanje vzhaja tam za Storžičem in zato ga radi hodijo uživati na južno pobočje Mirce. Nadoknaditi hočejo, češar jim je v mlajših letih tako zelo primanjkovalo. Spodijo se na rebrih Mirce prav do večera, ko gre sonce v Dolino k počitku. Z višine gledajo življenje okoli tovarniških dimnikov in obujajo spomine na stare železarske čase, na vojno pred 25 leti, na dobo, ko so vlivali zvonove... Koliko zgodovine je šlo preko sveta ob njihovih „šitih“! Starosti prisloja nadrovanje: naši stari železarji tudi to znajo. Markatero pametno povedo. Navadno so vsi enih misli. Pride pa tudi do deljenih mnenj. Toda debata nikdar ne prekorači umerjenega senatorskega tona. Kakor v angleški lordski zbornici.

Tako socialno življenje na rebrih sončne Mirce je kar naravnost rodilo potrebo po nekem skupnem domu. Najpreje miza s klopni, nato še streha nad mizo za slučaj nenadnega dežja, nato še tri stene in končno še četrto steno in Monte Carlo na Telečnjaku je bil gotov. Če so pa moški pri mizi, potem spada na mizo liter ali pa karte! Tovarniška pokojnina litra ne prenese. Tudi so naši senatorji dovolj izobraženi in vedo, da bodo hodili več let na Mirco, če bodo v pijači zmerni. Karte, šah, domino in podobne igre pa lahko kar lepo izpolnijo ure, ko zmanjka snovi za debate. In tako smo dobili Monte Carlo!

Jeseniški Monte Carlo je postal najbolj priljubljeno zbirališče naših upokojencev, čeprav je na zunaj bil kaj malo prikupljiv. Ko je jeseniški župan hodil po novi občinski prometni poti pod Mirco, mu je prišla na misel tudi preureditev Monte Carla. Občinska uprava je na veselje upokojencev vnesla v letošnji proračun tudi znesek za nov Monte Carlo. Ko je na posredovanje g. župana g. ravnatelj tovarne še prispeval za novo stavbo les, je bil novi Monte Carlo zagotovljen. Talna dela so že dovršena in čez nekaj tednov bo otvoritev.

Monte Carlo se gradi na južnem pobočju Mirce nad kolodvorskim poslopjem, malo nad promenadno cesto. Potrebna škarpja je zgrajena. S promenadne ceste bosta speljani dve pešpoti do stavbe. Ena je že urejena. Kraj je posebno sončen in z odprtim razgledom na Jesenice in dol proti Radovljici. Lesena stavba na betonskih stebrih bo v domačem slogu izdelana. Zgradba bo obsegala zaprt prostor v izmeri 3x4 metre s pokrito lopo 2,64x4 m. Vse pod eno streho. V zaprtem prostoru sta predvideni dve mizi s klopni in peč. Za stavbo bo tudi stranišče z vhodom od zunaj.

Naj bi novi Monte Carlo bil našim upokojencem v okrepitev zdravja in v prijetno razvedrilo!

Drobne novice z Jesenic

Skropiti so začeli jeseniške ceste. Še nekam stalno vreme v aprilu je povzročilo potrebo škropljenja tudi jeseniških cest. Prva licitacija oddaje škropljenja sicer ni uspela, toda škropilni tank se je vseeno pojavil na cesti. Zaenkrat plačuje občina škropljenje po dnevu, 180 din za dan. Škropilni voz je občinski, oddaja se le vprega in posluževanje. Radi visoke zahteve najemnikov je občinska uprava sprožila misel o škropljenju v lastni režiji. V ta namen bi kupila par konj, ki bi jih v deževnih in zimskih dneh koristno zaposlila tudi za druga občinska dela.

Okrožne tekme fantovskih odsekov Triglavskega okrožja se vrše v nedeljo, dne 28. aprila na Jesenicah. Tudi jeseniški fantje se pridno pripravljajo nanje.

Materinski dan z ljubkim sporedom poredi svojim mamicam naši najmlajši v nedeljo, 21. aprila popoldne v Krekovem domu. Vabljeni so vse mamice in vsi prijatelji naše mladine.

V novem Mestnem zavetišču se dokončavajo zadnja zgotovitvena dela. Lepa sončna lega, praktična razvrstitev prostorov, udobna in higienska notranja oprema izzove vsakemu obiskovalcu čestitke bodočim stanovalcem tega stoletnega spomenika socialnega dela sedanje občinske uprave.

Zaželjeni brzec, ki je bil pred meseci ukinjen, je sedaj spet začel voziti (s 15. aprilom). Z Jesenic odhaja jutraj ob 7.45, iz Ljubljane pa prihaja na Jesenice zvečer malo po 10. uri, tako kakor pred ukinitvijo. Za Jeseničane je to eden najprikladnejših vlakov za polno izrabo časa v Ljubljani.

Naše cenjene naročnike in bralce na Jesenicah in okolici vijužno prosimo, da svojim znancem sporoče, da pošiljamo „Gorenjca“ vsem bivšim naročnikom lista „Na mejah“ in sicer dogovorno s konzorcijem tega lista. — Uredništvo za dopise z Jesenic je v Krekovem domu.

Blokirajte motorje! Lastniki radijskih aparatov na Jesenicah se upravičeno pritožujejo, da je v našem kraju izredno veliko motenja radija. Te motnje povzročajo neblokirani motorji in motorčki, ki tečejo po številnih jeseniških obratih. Radijski naročniki naprošajo pošto upravo, da poskrbi ogled teh motorjev in izposluje njih blokiranje.

Pamet je boljše kot žamet. To so spoznali tudi naši tovariši, ki izpovedujejo vero v krava boljševiska nebesa in pričakujejo odrešenje od „Jožeta“. Za Jožefovo so ga tako sigurno pričakovali, da so pravoverne žene že testo zamesile za praznične pogače, — toda Jožeta ni bilo. Do poznega večera so ga še pričakovali, potem so pa pogače sami pojedli. Uverjeni smo, da bodo prišle še napovedi s točnimi datumi, — ali bo še kdo kdaj nasedel? Upamo, da malokdo, ker malce soli pa imajo tudi naši komunistično usmerjeni ljudje. V zadnjem času so tudi razni brezimni letaki izostali. Res, pamet je še najboljša!

15 let v službi dobrega tiska ima za seboj vdova Kralj Jožefa. Vse Jesenice je poznajo. Neštetokrat jih je obiskala in jim prinesla na dom dobre časopise, največ „Slovenca“ v zadnjem času tudi „Slovenski dom“. Te dni gre v zaslužni pokoj. Za slovo se je vsa jeseniška in okoliška raznašalska družina podružnice „Slovenca“ dala fotografirati. Gospej Kraljevi želimo prijeten pokoj ob močni opori svojih sinov!

Mizarji pozor!

Skupno združenje obrtnikov priredi po odobrenju kr. banske uprave, tečaj za obdelovanje površin, luženje, politiranje, čiščenje in osvetljenje ter užiganje lesa. Tečaj vodi g. Kregar Ivan, strokovni učitelj iz Št. Vida nad Ljubljano. Ta tečaj se bo vršil v času od 2. maja, to je na Vnebohod in do binkoštnih neboti in sicer zvečer ob 7. do 10. ure. Prostor za tečaj je risalnica v stari šoli.

Ker je ta tečaj poleg luženja prirejen v prvi vrsti za pripravo pločev in njihov obdelovanje, kar je najvažnejše za pravilno dovršitev pohištva, ter obelisi (bléhati) razne lesove kot javor, breza itd., je z ozirom na današnje razmere dolžnost vsakega mizarja, da se tega

tečaja udeleži. Dostop imajo tudi pomočniki, ter naj se prijavijo v pisarni združenja med uradnimi urami. V to svrhu sklicujem sestanek mizarjev to soboto zvečer ob 7. uri v pisarni združenja, da se pogovorimo o pripravi vzorcev lesa.

Za mizarški odsek Pollak.

Zrtvuemo za narodno stvar!

Vnebohod 2. maja je dan za vse zavedne Slovence in Jugoslovane.

To je nabiralni dan za kočevske Slovence!

Vsak naj sklene: Tudi jaz hočem storiti na ta dan vso svojo dolžnost do njih!

Dal bom, kolikor zmorem!

TEDENSKE NOVICE

KRANJ

Marijin oltar v farni cerkvi, ki je bil pred leti v svojem zgornjem delu tako lepo in okusno prenovljen, je bil sedaj še v spodnjem delu popravljen. Oltarni podstavek so namreč obložili z novimi marmornatimi ploščami, sprednja stran pa je upravljena iz mozaika zelo postrnih barv, med katerimi tvori podlago zlata barva, okraske pa rdeča, bela itd. Te vrste mozaik je novost za kranjsko farno cerkev. Sedanje prenovljenje Marijinega oltarja bo še bolj povečalo lepoto tega oltarja, ki bo v mescu maju ob šmarnicah poln raz, luči in okrasja.

Redni fantovski sestanek se vrši torek 23. aprila ob 8. uri zvečer v knjižnici Ljudskega doma. Za člane FO je udeležba obvezna, vabljeni so pa tudi drugi fantje.

Zaprta cesta. Radi cestnih del je okrajno glavarstvo odredilo zaporo banovinske ceste Naklo-Kokrica-Senčur in sicer na odseku Naklo-Kokrica za ves težki avtomobilski promet.

Sestanek MJRZ. Krajevni odbor MJRZ v Kranju vabi vse člane na sestanek, ki se vrši v ponedeljek 22. aprila ob 8. uri zvečer v pisarniškimi prostorih JRZ v hotelu „Jelen“. Prosimo, da se sestanka sigurno udeležite.

Brezobzirno vedenje na cesti. Kolesar iz okolice nam piše: Ko sem se nedavno peljal s kolesom domov, sem v Britofu prehitel nekoga fanta, ki se je na vsak način hotel peljati zadaj na kolesu. Ko mu tega nisem dovolil, me je nasilnež potegnil nazaj in res stopil na kolo, vsled česar se je slednje pokvarilo. Svetujem dotičnemu predrznežu, naj stopi na polcijo, da ga bodo poučili, kako se je na cesti treba obnašati, morja ga pa bodo celo vtaknili v luknjo. To početje dotičniku ni v čast, nego znak njegove neolikanosti in naravnosti.

Za prvoobhajance in birmance dobite obleke in blago za obleke pri Jazbecu v Kranju. Tudi perilo in klobuke vedno v zalogi ALBIN JAZBEC V KRANJU.

Jugoslovensko-čehoslovaška liga bo imela v nedeljo 21. aprila ob polni 10 uri popoldne svoj redni občni zbor v hotelu „Jelen“. Vse prijatelje čehoslovaškega naroda prosimo, da obilen obisk. Odbor.

Pomotoma so bili tepeni. Štirje vrli kranjski meščani so se podali v nedeljo zvečer v gostilno „Na Planini“. Po prijetni zabavi in razvedrilo so se okrog polnoči namerili domov. Prišli iz gostilne je eden izmed njih v dobri volji — kdo bi mu to veselje zameril — zaukal in zaklical na korajžo, kot to kličejo fantje na vasi. V zasedi tam v bližini so pa čakali fantje iz Čirčev na neke svoje nasprotnike — kot je to fantovska navada že od pametiveka. Ko so pa slišali, da jih njihovi pričakovani nasprotniki celo izzivajo, so pa planili s koli nadnje in jih dobobra premlatili. Brž se je pa izkazalo, da niso nabili prave, ampak nedolžne kranjske meščane, ki so si predznili ukati po Planini. Noč ima svojo moč, pravi pregovor in to so okusili tudi naši meščani, zato bodo v bodoče bolj previdni. Napadalec pa bo kaznovala oblast.

Izposojeni avtomobil ali nočna avantura. V nedeljo zvečer so neki vinjeni dobrovoljčki vzeli iz garaže tovrstni avtomobil prevoznika Bevka in se odpeljali na izlet v letovišče Jezersko. Cesta na Jezersko je pa na nekaterih krajih tako ozka, da ni šlo drugače, da so morali podreti nekaj ograj, da so mogli naprej. Končno so se po več ali manj srečni vozniki trdno in varno zasedli v jarku. Avtomobil k sreči ni utrpel prehudih poškodb. Prevoznik Bevka bi bil moral naslednje jutro peljati v Skofjo Loko pohišstvo, pa ni mogel najti avtomobila nikjer. Šele dopoldne se je ugotovilo, kam jo je ubral neposlušni avtomobil.

Botri!

Birmanska darila, ure, zlatnino in srebrnino boste kupili dobro in poceni pri tv.

Drago Šegregur, urar
KRANJ, Vidovdanska c. 15.

Ukraden motor. Dva podjetna fanta sta v soboto zvečer izpred Stare pošte odpeljala motorno kolo nekega področnika ter sta jo ubrala po cesti proti Primskovemu. Bodisi, da sta bila nevesela kolesa, ali so ju motile kake druge napake, zgodilo se je, da sta vozila preblizu konfina in oba sta odletela v jarek. Njune poškodbe so bile tako resne, da so morali oba odpeljati v bolnišnico.

Prevoza prodana. V zadnji občinski seji pretekli petek je občinski odbor tudi sprejel sklep, da prodaja posestvo Prevole. S tem je v principu prodaja Prevole gotovo dejstvo, ki se bo realiziralo takoj, čim pristojno ministrstvo ta nakup odobri. Odposlanec tega ministrstva je posestvo ugajalo.

Mirna proračunska seja. Zadnja občinska seja pri kateri je bil sprejet proračun za l. 1940-41, je potekla v znamenju najlepše harmonije in solidarnosti ter skupnega gledanja na občinske zadeve. Proračun je bil sprejet soglasno, vse debate in pripombe so bile utemeljene in dobromislele in videli smo, da ima celokupni občinski odbor v teh kritičnih časih pred očmi le blagor občanov. Zato je treba to tolerantnost in uvidevnost prav toplo pozdraviti. Pač pa ni dala miru nagajiva žilica „Jutru“, da se je moralo obreigniti ob proračunsko sejo.

Radijske motnje. Kot marsikje drugje so tudi kranjski poslušalci in lastniki radio aparatov tako srečni, da jim njihovi sosedje z različnimi motorji in motorčki ter električnimi aparati kvarijo in motijo dober sprejem. Lastniki radijskih aparatov prosijo poštno upravo, naj poskrbi, da bodo vsi motorji in električni aparati blokirani in motnje odpravljene, kajti vsem državljanom pristojajo enake pravice.

Jelenov klanc razkopavajo. O cestnih delih smo odtlej v Kranju imeli vedno dovolj poročati. Z delom so namreč pričeli zelo intenzivno. Ta teden so namreč začeli orati in razkopavati Jelenov klanc, katerega bodo proti vrhu pod hotelom „Jelen“ poglobili za cca 70 cm. da se bo na ta način nekoliko omilila napetost ceste proti vrhu klanca. Pred gmazijo so posekali zunanjo vrsto kostanjev, ki so se morali umakniti novi cesti. Pravtako so pred Omersovo hišo podrl zid na Savnikovi parceli, ki je tudi moral napraviti prostor modernizirani cesti.

TRZIC

Trije jublanti

Pretečeni teden smo imeli kar tri godovniške Rudolfe, ki so obhajali svojo 50 oz. 60 letnico. Najbolj viden izmed jublantonov je gotovo naš g. Rudolf Ahačič, ki je od ustanovitve do danes kapelnik Cerkevne godbe. Prva leta po vojni, vrnivši se iz ruskega ujetništva, nas je na odru neštelenkrat razveselil s svojimi ruskimi plesi, s kitaro v roki, pel nam je kuplete in izborni igral „Charlesovo tetko“. Tudi kot telovadez je bil na višini. Bil je član orlovske mednarodne tekmovalne vrste in tako pomagal spleitati slavo slovenskega naroda. Z godbo se je predstavil širši slovenski javnosti. Godbo je izpopolnil tako, da je zavzemala najvidnejša mesta pri velikih prireditvah, zlasti na kongresih v Ljubljani. Pri svoji veseli in živahni naravi pa mu tudi ne manjka resnosti. Čeprav se je ženil že pri zrelih moških letih, vendar ima danes lepo številno družino, za katero lepo skrbi. Njegov sinček Vital, star komaj 5 let, že prav lepo igra harmoniko. V svoji soprogi pa je dobil tudi dobro oporo, to je inteligentna žena, ki razume važno vlogo svojega moža v katoliški prosveti. Tako je prispeval naš Rudl na vrh, obhaja v vselem krogu svoje družine 50 letnico in s ponosom gleda na svoje delo, pri tem pa še ves živahen gleda tudi v bodočnost in kuje nove načrte.

Drugi jublant je g. Fenc Rudolf, ki je praznoval pretečeni teden 60 letnico svojega rojstva. Starejši se ga še spominjajo kot orožnika v Trzinu. Pred 30 leti se je priženil k Luzarju v gostilno, ki je bila na zelo dobrem glasu. Bil je vedno miren in tih in zatopljen v svoje gospodarstvo. Kot dober gospodar in pošten mož, je bil leta 1936 izvoljen pri občinskih volitvah kot član občinske uprave za blagajnika. S tem dejstvom je stopil v javnost, kjer igra danes jako važno vlogo pri občinskem gospodarstvu. Letos ga čaka še prav poseben gododek, ko bo o Božiču njegov drugi sin Boris poročen v mašnika. V tem vidi g. Fenc najboljšo plačilo od zgoraj za ves svoj trud v dobi 60 let.

Tretji jublant je g. Rudolf Prešeren, ki je 50 letnik. Nekdaj živahen javen delavec se je radi sile razmer moral umakniti v zatišje. Dolžnost hvalnosti nam pa vevla, da se ga tudi spominjamo te dni. Bil je pri ustanovitvi Orla v Trzinu. Dolgo vrsto let je bil cerkveni pevec, igralec na našem odru, blagajnik pri JSZ, predsednik Prosvetnega društva sv. Jožefa itd. Tudi on ponosno gleda na tiste čase v katerih je vršil našete funkcije, ki so kakor členi v verigi zgodovine katoliškega pokreta v Trzinu.

Vsem trem jublantom iskreno čestitamo in želimo vsakemu posebej, da bi se še veliko udejstvovali v javnosti in pa srečno obhajali še nadaljne jubileje v krogu svojih domačih!

Na nedeljo Varstva sv. Jožefa je katoliška prosveta v Trzinu imela svoj praznik. Dopoldne ob polni deseti se je izpred „Našega doma“ razvil dolg pester sprevod po Cerkevni ulici in čez Glavni trg na grič k sv. Jožefu, kjer je imel za žive in umrle člane sv. mašo čast. g. Svoj. Enako dolg sprevod se je povrnil nazaj po mestu pred „Naš dom“, kjer je bil razhod.

Zvečer ob 8. uri je bila v „Našem domu“ telovadna akademija Fantovskega odseka s sodelovanjem Dekliškega krožka. Ob tej priliki je pokazala naša mladina sadove dela. Izgleda, da bo Tržič zopet kmalu lahko postavil svojo telovadno vrsto pri večjih telovadnih prireditvah. Praznik katoliške prosvete nam je dal novega poguma za bodočnost, ker le v duševno in telesno zdravi mladini ima narod boljšo bodočnost.

Nesreča. V nedeljo popoldne se je pri Sv. Ani dogodila težka nesreča. Pri Dobrinovem mostu na državni cesti sta se srečala dva osebna avtomobila, ki sta oba drevela. Ob kraju ceste je bil 13 letni Ferdinand Bogataj, sin oskrbnika predilniške gube. Fant je videl le avto, ki mu je prihajal nasproti, drugega za seboj pa ne. V hipu ga je dobil avto, ki je drvel navzdol, pod sebe in ga močno poškodoval. Težko ranjenega dekca so pripeljali v Tržič, kjer mu je zdravnik dr. Premru andil prvo pomoč in ga takaj dalje napotil v bolnišnico. Imel je zlomljeno desno nogo in prebito lobo. Bil je napol pri zavesti in je čutil hude bolečine. V bolnici je bil preko noči do popoldne drugega dne. Mati ga je z osebnim avtomobilom pripeljala domov. Doma jo ga komaj položili na posteljo pa je že izdihnil svojo mlado dušo. Pošteno družino s katero vsa okolica sočustvuje, je zadela bridka preizkušnja.

Smrt. V nedeljo 14. aprila smo pokopali Kogoj Jožefa. Star je bil 65 let. Ravno na svoj god, na praznik sv. Jožefa, se je ponesrečil in si zlomil nogo. Pri padcu je najbrž dobil tudi notranje poškodbe. Radi zlomljene noge je iskal pomoči v bolnici, na notranje poškodbe pa ni polagal važnosti. V petek 12. t. m. zjutraj mu je prišlo nenadoma slabo ter je kmalu nato umrl. Zanimivo je: na praznik sv. Jožefa je padel na Varstvo sv. Jožefa je bil pa njegov pogreb. Zapustil je 70 let staro ženo, ki je postala vdova brez otrok.

Vljudno sporočam vsem cenj. botrom in botricam, da bom na dan sv. birmo osebno fotografiral povesod, kjer se bo ista vršila

Foto Jug - Kranj

Podmladek Jadranske straže na drž. meščanski šoli kraljeviča Andreja v Trzinu vabi k blagoslovitvi in razviti svojega prapora, kateremu kumuje Njegovo kraljevsko Visočanstvo kraljevič Andrej.

Sporod proslave:

V soboto, dne 20. aprila: ob 20. uri slavnostna akademija v šolski telovadnici.

V nedeljo, dne 21. aprila: ob 9. uri slavnostni sprejem odposlanca Nj. kr. Vis. kraljeviča Andreja na kolodvoru.

Ob 11. uri slovesna blagoslovitev in razviti prapora pred poslopjem meščanske šole, združeno z mimohodom.

Ob 15. uri ponovitev akademije.

Ves čisti dobiček je namenjen izletu naših dijakov na naš Jadrin. Predprodaja vstopnic v trafiki Perne.

Čuvajmo naše morje!

Odbor P. J. S.

ŠKOFJA LOKA

Za nov prosvetni dom. Naše Prosvetno društvo je sklenilo, da si hoče še letos zgraditi nov prosvetni dom. Doređanji prostori postaja premajhni, mladina pa si želi moderne telovadnice in okusne dvorane s pripravnim odrom, kar bi ustrezalo živahnemu delu naše prosvete. Dobili smo že načrte iz Ljubljane, po katerih se bodo doređanji prostori tako preuredili, da bo naš dom v novi obliki res ponos vsej Skofji Loka. Jasno je, da bomo večji del stroškov sami žrtvovali, a kljub temu to še ne bo zadosti. Zato bomo v ta namen priredili dne 2. junija t. l. veliko tombolo, ki bo sodeč po temeljitih pripravah ena največjih v tem letu. V kratkem bodo po vseh večjih krajih Slovenije, zlasti v Kranju, Kamniku, Radovljici, Trzinu in vsej okolici na razpolago tablice po 3 din. Dobitki bodo sijajni, zato pa le pazljivo zasledujte poročila v časopisju, ker vsakega lahko obišče sreča, če le kupi tablico za 3 din in bo šel 2. junija na tombolo prosvetne ga društva v Skofjo Loko.

Smrt. V 79 letu starosti je umrl Martin Eržen, posestnik in gostilničar. Bil je vseskozi pošten in vreden mož, ki je tudi svoje otroke

lepo vzgojil v krščanskem in slovenskem duhu. Sin Jože je avtopodjetnik, najmlajša hči Linca pa z velikim uspehom kot učiteljica v Retečah deluje med mladino in v naših družtvih. Pogreb ranjkega se je vršil v nedeljo popoldne ob izredno veliki udeležbi, saj je bil pokojnik markantna osebnost v našem mestu. Naj mu bo Bog dober plačnik, preostali pa naše iskreno sožalje.

STARA LOKA

Gasilski jubilej. Prostovoljna gasilska četa v Stari Loki praznuje v nedeljo 7. julija 1940 40 letnico ustanovitve ter ob tej priliki blagoslovi novo motorno brizgalno in novi četni prapor. Nad vso prireditvijo je blagovohil prevzeti pokroviteljstvo g. ban dr. Natlačen. Več o prireditvi bomo še poročali, sedaj prosimo vsa bližnja društva in organizacije, da na ta dan 7. julija ne prirerajo svojih prireditev. Upamo, da bodo vsi to našo prošnjo podprli.

SENCUR

Smrtna kosa kruto gospodari v naši fari med fanti: tekem 30 dni je pokosila kar štiri, 2 je ugrabila jetika, tretjemu je na poti domov krogla iz pištole prebila nit življenja, četrti pa je umrl od starosti. Naj počivajo v miru!

Kolesa krađejo kar na debelo, tudi v Senčuru, niti v veži ni več varno puščati koles. Te dni so zopet neznani tatovi vzeli dva iz veže ven. Minuli mesec je prišel nek frkolin krast kolesa iz Doba pri Domžalah. Dobro izvežban tat pa še ni bil, ker je v trgovini izpred katere je odpeljal kolo, povedal od kod je in tako je kolo v 14 dneh priromalo nazaj

v Senčur. Tat pa bi zaslužil malo pokore v celi. le žal, da se mlade zlikovce premalo kaznuje.

Pogovor. Te dni smo poslušali razgovor dveh možkarjev, od katerih je bil eden tujec. drug pa domačin. Ko prideta pred cerkevni trg opazi tujec, da je podrt kamnit stebler na cerkvenem svetu, pa pravi: „Komu je bil pa vendar stebler na poti, ko je vendar tako pri kraju.“ „Veste, to pa delajo nočni postopači.“ mu odvrne domačin, „nad mrtvim kamenjem preizkušajo svojo srbitost, ker nad takega ki se lahko brani, si ne upajo, sicer pa to ni njih prvo in tudi ne zadnje delo.“ „Ali ni nikogar v vasi, da bi ukrotil te faatičke, kaj pa odrasli fantje, ali jim vse to pustijo. Kaj pa oblast?“ Avtobus pripelje in tujec vstopi, ne da bi dobil odgovor na vprašanje.

PODBREZJE

V nedeljo 21. aprila popoldne ob 3. uri bo govoril v našem prosvetnem društvu znani predavatelj prof. Janko Mlakar o potovanju po severnih deželah, o katerih se danes največ govori in čita. Govor bodo pojasnevale številne skioptične slike. Poleg domačih faranov vabimo tudi okoličane.

ŠMARTIN PRI KRANJU

V nedeljo, 21. aprila ob 3. uri popoldne uprizori tukajšnja Dekliška Marijina družba igro „Dve materi“. Ker je dohodek igre namenjen okrašitvi majniškega oltarja, vljudno vabimo k številni udeležbi. Vstopnina običajna.

Za brate in sestre v Kočevju!

Zdrava narodna zavest naj se pokaže v dejanju in ne samo v besedah. Zato bo vsak zaveden Slovenec in Jugoslovan na Vnebohod 2. maja žrtvoval, kolikor more, za kočevske rojake, Slovence!

Ta dan bo nabiralni dan za kočevske rojake po vsej Sloveniji.

Sestanek ZZZD v Kranju bo v nedeljo 21. aprila ob 9. uri dop. pri „Jelenu“. - Vabljeni.

PRIMSKOVO

Mladina vabi vse, zlasti pa naše mamice, k materinski proslavi, ki se vrši v nedeljo 21. aprila ob polni 4. uri popoldne v Prosvetnem domu na Primskovem.

Pridite poslušat in pogledat, kaj so se za Vas naučili naši mali.

Šport

V nedeljo, dne 21. aprila ob 5. uri popoldne prvenstvena nogometna tekma

S. K. REKA : S. K. KRANJ
(Ljubljana) (Kranj)

V nedeljo, dne 21. aprila igra v Kranju moštvo SK. Reka. Že par let zaporedoma je odneslo moštvo SK. Reka iz Kranja pri prvenstvenem tekmovalju obe točki. Ali bo tudi v nedeljo tako? Če hoče Kranj v nedeljo zmagati bo moral zaigrati vse drugače kot je pokazal v nedeljo napram SK. Svobodi.

Delavski obzornik

Kdo terorizira delavstvo?

Že večkrat smo na tem mestu obravnavali terorizem, ki ga uganjajo rdeči plačanci med našim delavstvom. Večkrat smo dvomili in tudi danes isto ponavljamo, ker vemo, da gre rdečkarjem za vse kaj drugega kot pa za prave delavske interese, za katere se borijo naše organizacije. Taka podla izrabljanja strokovnih delavskih interesov javno obsojamo, kajti dovolj nam je nesramne in izdajalske propagande, ki jo financira komiterna. Prisiljeni smo, da bomo napravili temu enkrat odtičen konec in da pokažemo pravo pot tistim, ki se niso spregledali, ki se pustijo voditi za nos in ki ne vidijo, kam jih lahko pripelje njihovo protinarodno in protidržavno prepričanje. Čudimo se mnogim tistim, ki so brodarji po gnojnici boljševiskih in komunističnih geril in s tem postajajo naravnost izmečki človeške družbe, ne da bi se tega vsaj malo zavedali.

Znan je slučaj v kranjskih tovarnah, da primanjkuje surovina in da bo moralo zapustiti veliko število delavstva delo. Nismo tega krivi mi in zato je vsako podtikanje rdečih voditeljev, češ, vlada je temu kriva, podlo in nesramno. Prav tako pa je vsega obsojanja vredno hinavsko zanimanje rdečkarjev za pomoč brezposelnim, češ, zglasite se v naši pisarni, mi bomo vse stori, mi vas bomo zaščitili pred nasiljem oblasti in pred zlorabljenjem kapitalistov, ki imajo celo oblast pod svojim vplivom.

Pršli so res nekateri delavci v dotično pisarno in kaj se je zgodilo. Dotični rdeči gospod jih je najprej vprašal, kje so organizirani. Ko so delavci povedali, da nikjer, ali pa mogoče pri neki drugi organizaciji, potem so začela deževati na uboge delavce prigovarjanja rdečarjev, češ mi smo za delavca, mi ga bomo zaščitili, mi smo stori to

in to itd. Same debele laži in žal, marsikdo se ujame.

Šele tedaj, ko postane takšen delavec prisiljen rdeče organizacije in se vpiše v njihov krog, ko ga spravijo v svojo družbo, potem šele se začne navidezno potegovati za svojega sodruga na vseh koncih in krajih in tudi če je treba, se z denunciacijo izpodrine pošten delavski tovariš. Celo tako nesramaj so naši rdečkarji, da si upajo trditi, da bo le tisti deležen brezposelnosti podpora na borzi dela, kdor bo vpisan v rdeči organizaciji in kdor bo imel od nje priporočilo. To so debele laži in le žal, da takim besedam, ki so popolnoma demagoške in nimajo nobene resnice v sebi, mnogi delavci verjamejo.

Zakaj gre rdečim sodrugom? Samo za to, da bi pridobili čim več somišljenikov, da bi lahko pospešeno delovali v svoji protinarodni in protidržavni akciji in da bi nekateri rdeči sodrugi zlezli preko hrbtov in krvavo prisluzenega delavčevega denarja do voditeljskih mest. Samo to je njihova želja in nič drugega. Brigajo jih delavski interesi, ki so jim le dobrodošlo geslo za hujkanje proti oblastem. Zato pa odločno protestiramo proti takemu postopanju in izrabljanju zupanja oblasti ter javno ugotavljamo, da o podporah brezposelnim ne bo prav nič odločala ona klika, katere žrtev naj bi postal pošteni slovenski delavec, ki ga je vzgojila slovenska mati v molitvi in delu.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača D. 0-50. Najmanjši znesek je 8 D.

Važno! Modroce, otomane, spalne divane itd. izdeluje solidno in po nizki ceni BERNARD MAKŠ, tapetnik — Na skali št. 5. (v hiši g. Šipica)

Kolesa prodajam še vedno po starih nizkih cenah. — Julij Zevnik, Stražišče.

Premalo paznje polagate na fotografiranje svojih dragih, če bi katerega izgubili, šele takrat znate ceniti pomen fotografije, ako jo imate. Slikanje na domu izvrši Foto Jug, Kranj.

Pred 12 dnevi se je izgubil pes volčjak z malo kosmato brado z imenom „Nero“. Najditelj naj psa proti nagradi izroči v gostilni Bašar, Stražišče.

Dvosobno stanovanje oddam s 1. majem, ali pozneje. Poizve se pri: Gregoriju Jenkova ul. 5, Kranj.

Pocinkane čolske vodovodne cevi prav dobro ohranjene večja količina na prodaj zelo ugodno. Naslov v upravi „Gorenjca“.

Staro železo kupuje do preklica po najvišji dnevni ceni trdka P. Majdič „Merkur“, Kranj.

Pohištvo

si nabavite najceneje in garantirano solidno izdelano edinoile pri znani domači tvrdki

KOS ANTON
STROJNO MIZARSTVO - KRANJ

Oglejte si stalno zalogo. Naročila se sprejemajo še vedno po starih cenah.

Cenjenim meščanom in vaščanom vjudno urozanjam, da sem se preselil v hišo g. Lovrenčiča št. 106 nasproti osnovne šole na Primskovem. Vjudno se priporočam za nadaljna naročila. Postrežba točna in solidna. Triler Jožef, krojač, Primskovo 165.

Spargljeve sadike dveletne nudi po zmerni ceni Martelanc Ivan Kranj, Stara cesta 10.

Odda se lokal v sredini mesta na zelo prometnem kraju takoj. Odda se tudi enosobno stanovanje s kuhinjo. Več se poizve pri Anton Stefe, Kranj.

Bodeče žice več sto metrov (tudi rabljene) kupim po ugodni ceni. Mayr Pavel, Kranj.

Odda se stanovanje dve sobi in kuhinja takoj. Naslov v upravi „Gorenjca.“

Odda se takoj v najem cela nova hiša z vrtom v Zg. Bitnju. Naslov v upravi.

Sivalne stroje in kolesa najceneje kupite ali zamenjate v trgovini Omeje Ivan Kranj, Tavčarjeva ulica 9, vrhu Rožnenskega klanca. Sprejema tudi stroje v popravilo.

20 praznih zabojev različne velikosti prodamo. A. Šinkovec, vrvarna, Kranj.

Iščem dvosobno stanovanje z vsemi pritlikinami. Naslov v upravi „Gorenjca.“

Elektrovarjene štedilnice, kakor tudi vse ostale ključavničarske dela izvršuje v strokovni izdelavi R. FLORJANČIČ ključavničar KRANJ

Najboljše in najlepše obleke za birmance in prvoobhajance dobite pri nas

Plašč ali obleko lahko naročite tudi po meri.

Za birmo

||| priporoča botrom in botricam vsakovrstno izbiro peciva, bonbonov in čokolade znana

Slaščičarna ŠINK

KRANJ - nasproti farne cerkve

Botri! Botrice! Ob priliki birmo se Vam toplo priporoča

!!!
fotograf
Štefan Rovšek
Kranj, Cojzova 4 (pri starem pokopališču)

VINA

dolenjska, štajerska in sploh vseh vrst, kupite pri Centralni vinarni v Ljubljani - Frankopanska ulica 11.

Mimica Zegorska:

63

Marija Taborska

Zgodovinska povest iz dobe turških časov.
(Dalje)

Marija Sedemžalostna, je vdahnila Turkom — nevernikom misel, da so opustili oblaganje in Marija je podpirala branbovce, da so se borili in niso utrujeni popadali čez obzidje.

Počasi se pomika sprevod okrog cerkvice obsijan od sončnih žarkov, Marijina podoba čudno krasno žari in tiho vzdihov hite do nje, sto in sto prosečih pogledov išče tolažbe v njenih objokanih, žalostnih očeh. Duhovnik, ki je stopal za podobo v zlatem, rožnatem plašču, je zdaj začel moliti in njegov visoki glas je šel do src vseh in vsakega posebej.

„Mati usmiljena!“

„Prosi za nas!“

„Devica mogočna!“

„Prosi za nas!“

„Stolp Davidov!“

„Prosi za nas!“

Iz vseh grl hkrati se je vzdignila prošnja, zabrnela je in odhitela pred prestol Matere vseh zemljanov. Bilo je nekaj veličastnega v tej molitvi, ko je tisoč ust s spoštovanjem in zaupanjem izgovarjalo te kratke besede.

Ko je sprevod prišel okrog cerkvice, so šli z Marijino podobo še okrog grajskega obzidja. Ustavili so se pred tremi križi, ki so stali na vzboklini sredi ograjenega travnika. Zraven križa je rasla stoletna lipa, že skoro vse listje ji je odletelo. Ko se je sprevod ustavil pred križi je pa lipa stresla s sebe še zadnje zvenelo listje, stresla ga prav pred noge Marije Sedemžalostne, koketajoče se v soncu, kakor bi hotelo na ta način počastiti Kraljico nebes. Izpred križev so se napotili nazaj v cerkev. Povsod je Marijo pozdravljalo nešteto vdanih src. Starčkom so drsele solze iz oči, matere so pritiskale k sebi malčke, kar jih niso vzeli Turki v robstvo in jih izročale Mariji v varstvo. Vmes so bile tudi matere, ki so jim krvoločni pesjani pobrali otroke: te so trepetale ob mislih nanje in prosile Marijo, naj ne dopusti, da bi v njihovih srcih

ugasnila misel na Boga in Marijo, da bi zamrl spomin na mater, ki jim je prva sklepala roke v molitev. Marija, vrni jih, vrni! Z zaupanjem so v Marijo gledali možje, ki so vzdigovali domove iz ruševin in niso vedeli, s čim bodo v tem letu preživeli družine. Pa bo že! Marija je pomagala doslej in jih tudi zdaj ne bo zapustila. Ko je šla mimo njih Marija, vsa zlata in žalostna, so trenutno pozabili na bolest in na vse nadloge, ki so jih zadevale in jih še tepejo, niso občutili ran, ki so še vedno krvavele in skelele, skelele. V srcu se je naselil mir in tiha blaženost, ostalo je upanje, veliko in silno, kakor gore, lepo in nežno, kakor jutranja zarja. Tedaj je nov vzdih pripeljal do Marije. Prvi jo je tako pozdravil siromak, berač ob lipi in za njim so ponovila vsa usta:

Pozdravljena, Kraljica nebeška, pozdravljena stotisočkrat!

Sprevod z Marijino podobo je krenil v cerkev. Za njim so drli v cerkev, kdor se je mogel priniti notri, ali so klečali zunaj na tleh in želeli in hrepeneli, da bi čuli vsaj besedo iz svetega hrama. V cerkvi so pa postavili Marijo Sedemžalostno v glavni oltar, kjer je preje kraljeval svet Bernard. Sveti Bernard je zdaj stal zgoraj na lesenem pozlačenem postavku. Ko je bila Marija z Jezusom v naročju v glavnem oltarju, se je vsem navzočim iztrgal iz prsi vzdih, globok vzdih olajšanja in tihega veselja. Potem so cerkvice zagrnili oblaki dišečega kadila in mašnik v rožnatem plašču je prvi daroval sveto mašo pred Marijo Taborsko. Ljudje so klečali in molili in peli:

„O Marija, Mati Sedemžalostna!“

V naročju držiš Jezusa:

mirtev in bled je ljubljeni Tvoj Sin,

prebada sedem Te mečev bolečin:“

Po daritvi pa je župnik podbreški govoril dolgo, dolgo, da so se ljudem srca v prsi topila. In znova so vse duše zadrehtele, kakor struna, če udari godec ob njo in zopet so vsi klicali s srcem in z ustmi:

„Pozdravljena, Kraljica nebeška, pozdravljena stotisočkrat!“

V glavnem oltarju taborske cerkvice je zakraljevala Marija Sedemžalostna. Sonce je padalo skozi harvasta okna Nanjo in na nrtvega Sina v njenem naročju. Podoba se

je kar izgubljala v mavričnih barvah. Sedem mečev z zlatimi ročaji se je lesketalo in kri iz njenega srca je bila rdeča, živordeča. Samo obraz Marijin se ni skoro nič spremenil v tem blesku. Samo lahno je bil obžarjen, z globokimi, objokanimi očmi, ki so te povsod našle, mir a globoka bolest je bila razlita po njem. Kraljevala je nad petimi vami: nad Podtabrom, Britofom, Srednjo vasjo, Dolenjo vasjo in Bistrico. Kraljevala je nad polji, gozdovi, nad domovi in nad srci, ki so jo ljubila, ki so ji bila vdana.

Po daritvi so začeli verniki hoditi po kolenih okrog oltarja, da bi jim Mati božja izprosil pomoč pri svojem Sinu. Po kolenih je lezla okrog oltarja sivolasa starka, ki so ji edinega sina ubili Turki. To je bila zanj rana, tako globoka, ko je vedela, da jo bo prej pokrila črna zemlja, preden se bo strašna rana zacelila. Ko je pa starka gledala Marijo v žalostno obličje, ji je bilo kot bi vtil v njeno rano olja. Nič več ni bil spomin na sina tako pekoč, nič več ji ni bilo tako težko misliti, da je zgubila edinca. Z golimi koleno je drsala okrog oltarja in šepetala:

„Marija, tudi ti si zgubila Sina in huje ti je bilo kot meni!“

Po kolenih je drsel okrog oltarja stari Vilibald in za njim sin Martin. Martinu je bilo v duši sladko in bolešno, da bi plakal od ganotja, od prečudne sreče. Glej, toliko ljudi je prešlo ob turškem vpadu, ni skoro srca, ki bi ne bilo globoko ranjeno. Tudi on je trpel, a trpljenje njegovo je moralo priti, da je mogel zaživeti v nove, srečnejše dni. Trpljenje njegovo je bilo, ki ga je obvarovalo nesreče, pogube. Glej nikogar mu ni vzel strašni turški vpad, vrnil mu je svobodo in dom se že tudi dviga iz razvalin. Tako mehko je bilo Martinu ta hip v duši, da bi molil, molil za vse, še celo za Volbenkovo dušo. Spominjal se je, kolikokrat je klečal pred Marijo Taborsko nesrečen, ponižan do smrti, danes pa je bil srečen in mir je nosil v duši, saj ni bilo nikogar več, ki bi mu ga hotel skaliiti. Molil bi pa od prevelike sreče moliti ni mogel in je v sladki boli neprestano ponavljal:

„Marija Taborska, Marija Mati Sedemžalostna!“

In Polonica je drsela po kolenih okrog oltarja, pa goreče zahvaljevala Mariji, da se je vse dobro izteklo. (Dalje prihodnjik.)